

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Україна, 01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, буд. 5

№ 14-КС
від 21.03.2017

Конституційний Суд України
01033, Київ-33, вул. Жилянська, 14

Суб'єкти права на конституційне подання
51 народний депутат України

Уповноважені за дорученням:

Королевська Наталія Юріївна
01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Korolevska.Nataliia@rada.gov.ua
Тел: (044) 255-45-09

Німченко Василь Іванович
01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Nimchenko.Vasyl@rada.gov.ua
Тел: (044) 255-35-13

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

**щодо відповідності Конституції України (конституційності)
окремих положень законодавчих актів України, які регулюють
відносини у сфері пенсійного забезпечення**

Відповідно до статей 147 і 150 Конституції України, пункту першого статті 13, статей 39, 40 Закону України від 16 жовтня 1996 року № 422/96-ВР "Про Конституційний Суд України" звертаємося до Конституційного Суду України із клопотанням про визнання неконституційними окремих положень законодавчих актів України, а саме:

1. Частини четвертої статті 85 Закону України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 року № 1788-ХІІ (далі – Закон № 1788).

2. Частини першої статті 58 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28 лютого 1991 року № 796-ХІІ (далі – Закон № 796).

3. Частини першої статті 54 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року № 2262-ХІІ (далі – Закон № 2262).

4. Частини четвертої статті 37 Закону України "Про державну службу" від 16 грудня 1993 року № 3723-ХІІ (далі – Закон № 3723).
5. Другого речення частини другої статті 18 Закону України "Про судову експертизу" від 25 лютого 1994 року № 4038-ХІІ (далі – Закон № 4038).
6. Другого речення частини першої статті 64 Закону України "Про Національний банк України" від 20 травня 1999 року № 679-ХІV (далі – Закон № 679).
7. Четвертого речення частини сьомої статті 21 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" від 7 червня 2001 року № 2493-ІІІ (далі – Закон № 2493).
8. Абзаців сьомого-дев'ятого частини дванадцятої статті 20 Закону України "Про статус народного депутата України" від 17 листопада 1992 року № 2790-ХІІ (далі – Закон № 2790).
9. Другого речення частини першої статті 29 Закону України "Про дипломатичну службу" від 20 вересня 2001 року № 2728-ІІІ (далі – Закон № 2728).
10. Абзаців другого-четвертого частини першої статті 47 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9 липня 2003 року № 1058-ІV (далі – Закон № 1058).
11. Другого речення частини першої статті 57 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лютого 2014 року № 794-VІІ (далі – Закон № 794).
12. Абзаців першого-третього частини п'ятнадцятої статті 86 Закону України "Про прокуратуру" від 14 жовтня 2014 року № 1697-VІІ (далі – Закон № 1697).
13. Третього речення частини вісімнадцятої статті 37 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 26 листопада 2015 року № 848-VІІІ (далі – Закон № 848).
14. Частини шостої статті 1.1 Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року № 379/95-ВР (далі – Положення).

На розгляді Конституційного Суду України перебуває конституційне провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції (конституційності) окремих положень Законів № 1788, № 796, № 2262, № 3723, № 4038, № 679, № 2493, № 2790, № 2728, № 1058, № 794, № 1697 та Положення, яке відповідно до Ухвали Конституційного Суду України від 18 січня 2017 року № 1-уп/2017 об'єднане із конституційним провадженням у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції (конституційності) окремих положень Закону № 1788.

Підставою для звернення до Конституційного Суду України стало ухвалення Верховною Радою України Законів України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення" від 2

березня 2015 року № 213-VIII (далі – Закон № 213) та "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 24 грудня 2015 року № 911-VIII (далі – Закон № 911), якими було внесено низку змін до положень законодавчих актів, що регулюють відносини у сфері пенсійного забезпечення, які, на переконання суб'єктів права на конституційне подання, є неконституційними.

Слід зазначити, що Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 6 грудня 2016 року № 1774-VIII (далі – Закон № 1774), який набрав чинності 1 січня 2017 року, було внесено зміни, до оскаржуваних положень Законів № 1788, № 796, № 2262, № 3723, № 4038, № 679, № 2493, № 2790, № 2728, № 1058, № 794, № 1697 та Положення, які продовжують на 2017 рік обмеження у виплаті пенсій для працюючих пенсіонерів, змінюють зміст окремих оскаржуваних положень, а також встановлюють обмеження у виплаті пенсій у Законі № 848 "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Після набрання чинності Законом № 1774 його основна змістовна частина - зміни до законодавчих актів, стали тілом тих законодавчих актів, до яких були внесені.

А тому суб'єкти права на конституційне подання вважають за необхідне просити Конституційний Суд України перевірити на предмет відповідності Основному Закону України окремі положення законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері пенсійного забезпечення, з урахуванням внесених змін відповідно до Закону № 1774.

На виконання вимог пункту 4 частини другої статті 39 Закону України "Про Конституційний Суд України" наводимо правове обґрунтування невідповідності окремих положень Законів № 1788, № 796, № 2262, № 3723, № 4038, № 679, № 2493, № 2790, № 2728, № 1058, № 794, № 848, № 1697 та Положення статтям 8, 17, 22, 24, 46, 64 Конституції України (неконституційності).

Правове обґрунтування щодо невідповідності оспорюваних положень законодавчих актів статтям 8, 17, 22, 24, 46, 64 Конституції України.

На переконання суб'єктів конституційного подання потребують перевірки на відповідність Основному Закону України окремі положення законодавчих актів, якими для працюючих пенсіонерів призначена раніше за законом пенсія не буде виплачуватися до 31 грудня 2017 року, або її розмір буде зменшений до 85 відсотків від призначеного.

Тобто йдеться про скасування існуючого блага (право на отримання пенсії) та зменшення його розміру (розмір встановленої пенсії).

Мова йде про наступні положення законодавчих актів, стосовно яких є наявність спору щодо їх конституційності.

1) Частиною четвертою статті 85 Закону України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 року № 1788-ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10 із наступними змінами) передбачено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року N 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України, "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи особи (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту") на інших посадах/роботах пенсії, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

Звуження існуючих прав працюючих пенсіонерів, які мають право на трудові пенсії: за віком; по інвалідності; в разі втрати годувальника; за вислугу років, полягає у скасуванні частиною четвертою статті 85 Закону № 1788 права на пенсію, отримання якої раніше не ставилося в залежність від одержуваного заробітку (прибутку), що встановлено частиною першою статті 85 цього ж Закону.

Згідно зі статтею 3 Закону України "Про пенсійне забезпечення" право на трудову пенсію мають особи, зайняті суспільно корисною працею, при додержанні інших умов, передбачених цим Законом:

а) особи, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, кооперативах (у тому числі за угодами цивільно-правового характеру), незалежно від використовуваних форм власності та господарювання, або є членами колгоспів та інших кооперативів (далі іменуються - підприємства та організації, якщо не обумовлено інше), - за умови сплати підприємствами та організаціями страхових внесків до Пенсійного фонду України;

б) особи, які займаються підприємницькою діяльністю, заснованою на особистій власності фізичної особи та виключно її праці, - за умови сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України;

в) члени творчих спілок, а також інші творчі працівники, які не є членами таких спілок, - за умови сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України;

г) інші особи, які підлягають державному соціальному страхуванню;

д) працівники воєнізованих формувань, які не підлягають державному соціальному страхуванню, особи начальницького і рядового складу фельд'єгерської служби;

е) вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти;

є) особи, які стали інвалідами у зв'язку з виконанням державних чи громадських обов'язків або у зв'язку з виконанням дій по рятуванню людського життя, охороні державної, колективної та індивідуальної власності, а також по охороні правопорядку;

ж) особи, які здійснюють догляд за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 16 років, а також за пенсіонером, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду;

з) члени сімей осіб, вказаних у цій статті, і пенсіонерів з числа цих осіб - у разі втрати годувальника.

Скасування на період до 31 грудня 2017 року виплати пенсії всім працюючим особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення", а також встановлення обмеженого розміру (85% від розміру) пенсій працюючим пенсіонерам, що обчислюються із заробітних плат, з яких було повністю сплачено податки і страхові внески, є абсолютним порушенням принципів пенсійного забезпечення та приписів статті 22 Конституції України.

Обмеження та припинення виплати пенсії, встановлені частиною четвертою статті 85 Закону № 1788, розповсюджуються на громадян з низькими доходами, які вимушено працюють за такі ж мізерні заробітки, що призвело до втрати ними повністю або частково своєї пенсії та подальшого їх зубожіння.

Стаття 22 Основного Закону України зазначає: права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними; конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані; при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Аналізуючи категорію "звуження змісту прав і свобод" Конституційний Суд України в мотивувальній частині свого Рішення від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання) констатував: "Зміст прав і свобод людини - це умови і засоби, які визначають матеріальні та духовні можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування і розвитку. Обсяг прав людини - це кількісні показники відповідних можливостей, які характеризують його множинність, величину, інтенсивність і ступінь прояву та виражені у певних одиницях виміру.

Звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод - це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики" (абзаци п'ятий, шостий пункту 4).

Крім того, Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 (справа про постійне користування земельними ділянками) роз'яснив своє розуміння словосполучення "звуження змісту та обсягу прав і свобод людини і громадянина", що міститься в частині третій статті 22 Конституції України. Так, Конституційний Суд України вважає, що "конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга), при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (частина третя). Скасування конституційних прав і свобод - це їх офіційна (юридична або фактична) ліквідація. Звуження змісту та обсягу прав і свобод є їх обмеженням. У традиційному розумінні діяльності визначальними поняття змісту прав людини є умови і засоби, які становлять можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування та розвитку. Обсяг прав людини - це їх сутнісна властивість, виражена кількісними показниками можливостей людини, які відображені відповідними правами, що не є однорідними і загальними". При цьому Конституційний Суд України зазначив, що "загальновизнаним є правило, згідно з яким сутність змісту основного права в жодному разі не може бути порушена".

Отже, визнання Законом правових актів такими, що втратили чинність, зупинення їх дії, внесення до них змін і доповнень стосовно закріплених в них прав і свобод людини і громадянина Конституційний Суд України вважає скасуванням або обмеженням цих прав і свобод.

2) Частинною першою статті 58 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., N 16, ст. 200 із наступними змінами) передбачено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, пенсії, призначені відповідно до цього Закону:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи особи (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту") на інших посадах/роботах пенсії, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків

призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

У даному випадку законодавець звузив існуючі права, оскільки до внесення цих змін на підставі Закону № 213 та подальшого "коригування" Законами № 911 та № 1774 згідно з попередньою редакцією статті 58 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", яка діяла до 1 квітня 2015 року, пенсії особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, виплачувалися в повному розмірі без урахування одержуваного заробітку (доходу).

Після внесення змін працюючі пенсіонери з числа осіб, на яких розповсюджується дія Закону № 796, взагалі позбавлені права на отримання пенсії або розмір їх пенсії обмежується на період до 31 грудня 2017 року.

З огляду на вищенаведене суб'єкти права на конституційне подання вважають, що законодавець порушив приписи статті 22 Конституції України і допустив звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, яке полягає у повній відміні наданих державою соціальних гарантій для окремих категорій постраждалих від чорнобильської катастрофи осіб у вигляді пенсій та зменшенні їх розмірів.

Розглядаючи справу щодо конституційності окремих положень Законів України "Про Державний бюджет України на 2001 рік" та "Про деякі заходи щодо економії бюджетних коштів" Конституційний Суд України досліджував питання зупинення дії окремих положень Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" і у своєму Рішенні від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 констатував, що відповідно до статті 16 Конституції України забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи є обов'язком держави. Одним із тяжких наслідків аварії на ЧАЕС стала втрата здоров'я громадянами. Законами України таких громадян віднесено до відповідних категорій, вони потребують відновлення втраченого здоров'я, постійної медичної допомоги та соціального захисту з боку держави. Тому позбавлення та обмеження працюючих пенсіонерів з числа громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, права на пенсію, суперечить вимогам статей 16, 22, 58 Конституції України, є неконституційним.

3) Частиною першою статті 54 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" № 2262 (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та осіб, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист"),

які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії не виплачуються."

Раніше у статті 54 Закону № 2262 діяло положення, згідно з яким пенсії, що призначаються відповідно до цього Закону, виплачувалися без урахування одержуваного заробітку (прибутку).

Тому, встановлення у частині першій статті 54 Закону № 2262 обмеження у виплаті пенсії працюючим пенсіонерам звужує право таких пенсіонерів, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, в чому вбачається порушення приписів статті 22 Конституції України.

Додатково слід зазначити, що відповідно до статті 17 Основного Закону України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу; оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України; держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей.

На невідповідність приписам статті 17 Конституції України положень Закону № 2262 про призупинення виплати призначеної пенсії працюючим пенсіонерам вказав Конституційний Суд України вирішуючи по суті справу за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень другого речення частини сьомої статті 43, першого речення частини першої статті 54 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Так, своїм Рішенням від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016 Конституційний Суд України визнав таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), зокрема, перше речення частини першої статті 54, відповідно до якого було встановлено: тимчасово, у період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2016 року, особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, ветеранів військової служби та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про державну службу", "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються.

У мотивувальній частині зазначеного рішення (п. 2.2.) Конституційний Суд України, зокрема, констатував, що призупинення виплати призначеної пенсії особам, яким право на пенсійне забезпечення встановлене Законом № 2262, порушує суть конституційних гарантій щодо безумовного забезпечення соціального захисту осіб, передбачених частиною п'ятою статті

17 Конституції України, які зобов'язані захищати суверенітет, територіальну цілісність і недоторканність України. Виходячи з наведеного Конституційний Суд України дійшов висновку, що положення першого речення частини першої статті 54 Закону № 2262 суперечать статті 17 Конституції України.

Після внесення Законом № 1774 змін, зокрема до частини першої статті 54 Закону № 2262, вона зазнала змін і вже не містить першого речення, яке було визнано неконституційним, а складається із одного речення, яке за своє суттю аналогічне реченню, визнаному неконституційним відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016.

У зв'язку з цим можна констатувати, що частина перша статті 54 Закону № 2262, крім статті 22, порушує також статтю 17 Конституції України, що беззаперечно є додатковим аргументом щодо її неконституційності.

4) Частинною четвертою статті 37 Закону України "Про державну службу" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст. 490 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та осіб, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист"), які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року N 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи на інших посадах/роботах пенсія, призначена особам відповідно до цієї статті (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), розмір якої перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

До прийняття Законів № 213, № 911 та № 1774 пенсія державним службовцям, призначена відповідно до статті 37 Закону України "Про державну службу", в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії у порядку та на умовах, передбачених цим Законом, законами України "Про статус народного депутата України", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про державну службу", виплачувалася в

розмірі, обчисленому відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", а після звільнення з таких посад - у розмірі, обчисленому відповідно до Закону "Про державну службу".

Після прийняття змін згідно з Законами № 213, № 911 та № 1774 починаючи з 1 квітня 2015 року пенсії працюючим державним службовцям в період до 31 грудня 2017 року не виплачуються, або зменшуються на 15 %, що свідчить про звуження обсягу існуючих прав цих громадян в порушення статті 22 Конституції України.

Окремі положення наступних законодавчих актів за своїми правовими наслідками ідентичні переліченим вище, оскільки звужують обсяг існуючих прав громадян на отримання пенсії, а тому такі положення мають бути визнані неконституційними.

5) Другим реченням частини другої статті 18 Закону України "Про судову експертизу" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 28, ст. 232 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, особам, у період роботи на посадах судових експертів (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), пенсії, призначені відповідно до законодавства України, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

б) Другим реченням частини першої статті 64 Закону України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., N 29, ст. 238 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, службовцям Національного банку (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), у період роботи у Національному банку, пенсії, призначені відповідно до законодавства України, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

7) Четвертим реченням частини сьомої статті 21 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 33, ст. 175 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, у період по 31 грудня 2017 року, посадовим особам місцевого самоврядування (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та осіб, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист") у період служби в органах місцевого самоврядування пенсії, призначені відповідно до законодавства України, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність".

8) Абзацом сьомим-дев'ятим частини дванадцятої статті 20 Закону України "Про статус народного депутата України" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 42, ст. 212 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи на інших посадах/роботах пенсія (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), розмір якої перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

9) Другим реченням частини першої статті 29 Закону України "Про дипломатичну службу" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 5, ст. 29 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, працівникам дипломатичної служби (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту") у період роботи пенсії, призначені відповідно до законодавства України, не виплачуються."

10) Абзацами другим-четвертим частини першої статті 47 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 49 - 51, ст. 376 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України "Про прокуратуру", "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи на інших посадах/роботах пенсія (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), розмір якої перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

11) Другим реченням частини першої статті 57 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., N 13, ст. 222 із наступними змінами) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, у період роботи особи (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту") на посаді члена Кабінету Міністрів України, пенсії, призначені відповідно до законодавства України, не виплачуються."

12) Абзацами першим-третім частини п'ятнадцятої статті 86 Закону України "Про прокуратуру" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., N 2 - 3, ст. 12 із наступними змінами) встановлено:

"15. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року:

особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), які працюють на посадах та на умовах, передбачених цим Законом, які займають посади державної служби, визначені Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII "Про державну службу", а також працюють на посадах та на умовах, передбачених Законом України "Про судоустрій і статус суддів", призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються;

у період роботи на інших посадах/роботах пенсія, призначена особі відповідно до цієї статті (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), розмір якої перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

13) Третім реченням частини вісімнадцятої статті 37 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 3, ст. 25) встановлено:

"Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, у період роботи особи (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту") на інших посадах/роботах (крім випадків, передбачених першим та другим реченнями цієї частини) пенсії, призначені відповідно до цієї статті, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються у розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

14) Частиною шостою статті 1.1 Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 37, ст. 283 із наступними змінами) встановлено:

"б. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), у період роботи на посаді помічника-консультанта народного депутата України, пенсії, призначені відповідно до законодавства України, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність."

Підсумовуючи аналіз вищезазначених норм суб'єкти права на конституційне подання вважають, що ними звужено зміст існуючого права працюючих пенсіонерів на пенсію, що обчислюється із заробітних плат, з яких було повністю сплачено податки і страхові внески.

Однією з конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина є недопущення їх скасування (частина друга статті 22 Конституції України)

чи звуження їх змісту та обсягу при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів (частина третя статті 22 Конституції України).

Таким чином, суб'єкти конституційного подання доходять висновку, що оспорювані положення законодавчих актів України скасовують та обмежують конституційні права громадян на соціальний захист, достатній життєвий рівень, право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, чим грубо порушують приписи частин другої та третьої статті 22 Конституції України, згідно з якими конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані, при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Крім того, на думку суб'єктів права на конституційне подання обмеження пенсії для працюючих пенсіонерів суперечить приписам частини першої статті 24 Конституції України, відповідно до яких громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Безспірно, пенсійне забезпечення громадян є конституційним обов'язком держави забезпечувати соціальний захист людей похилого віку, що впливає із принципів, закладених у статті 46 Конституції України.

Разом з тим, відповідно до оскаржуваних положень законодавчих актів виплату пенсії поставлено у залежність лише від трудових відносин пенсіонера – залежно на якій посаді працює пенсіонер пенсія не виплачується або скорочується на 15 відсотків.

Очевидним є те, що працюючі і непрацюючі пенсіонери поставлені законом у нерівні умови: одні мають змогу її отримувати у повному обсязі, для інших (працюючих пенсіонерів) виплата пенсії обмежується певними умовами, що є прямим порушенням частини першої статті 24 Основного Закону.

У статті 46 Конституції України законодавець визначив одне із основних прав громадян - право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Оспорювані положення, які пропонується визнати неконституційними, порушують права на соціальний захист різних категорій громадян залежно від їх соціального чи професійного статусу.

Приймаючи закони, які визначають певні соціальні права громадян, Верховна Рада України вирішує завдання посилення соціальної захищеності окремих категорій населення шляхом надання пільг і державної соціальної підтримки, створення належних умов для життєзабезпечення, поліпшення їх

матеріального становища, забезпечення прав на охорону їх життя, здоров'я, освіти, тощо.

Разом з тим, шляхом скасування або обмеження певних пільг та гарантій, держава доводить своє небажання або неспроможність виконувати взяті на себе раніше соціальні зобов'язання, чим порушує приписи Конституції України.

На цьому наголошує Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007. Так, зокрема, він висловлює позицію про те, що "невиконання державою взятих на себе соціальних зобов'язань порушує принцип соціальної, правової держави (стаття 1 Конституції України). Конституційний Суд України, зокрема, вважає, що утверджуючи і забезпечуючи права і свободи громадян, держава окремими законами України встановила певні соціальні пільги, компенсації і гарантії, що є складовою конституційного права на соціальний захист і юридичними засобами здійснення цього права, а тому відповідно до частини другої статті 6, частини другої статті 19, частини першої статті 68 Конституції України вони є загальнообов'язковими, однаковою мірою мають додержуватися органами державної влади, місцевого самоврядування, їх посадовими особами. Невиконання державою своїх соціальних зобов'язань щодо окремих осіб ставить громадян у нерівні умови, підриває принцип довіри особи до держави, що закономірно призводить до порушення принципів соціальної, правової держави. Принципи соціальної держави втілено також у ратифікованих Україною міжнародних актах: Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Європейській соціальній хартії (переглянутій) 1996 року, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, та рішеннях Європейського суду з прав людини. Зокрема, згідно зі статтею 12 Європейської соціальної хартії (переглянутої) 1996 року держава зобов'язана підтримувати функціонування системи соціального забезпечення, її задовільний рівень, докладати зусиль для її поступового посилення тощо".

Таким чином слід підсумувати, що з прийняттям змін до законів з питань пенсійного забезпечення в частині відміни та звуження прав і свобод, відбулося порушення статті 46 Конституції України, яке полягає у невиконанні державою свого обов'язку матеріально забезпечувати громадян у випадках, передбачених законом.

Додатково слід зазначити, що Конституційний Суд України неодноразово розглядав справи і приймав рішення, у яких визнавав окремі положення законів щодо зупинення або обмеження пільг, компенсацій і гарантій такими, що не відповідають Конституції України (рішення Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій), від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004 (справа про соціальний захист військовослужбовців та працівників правоохоронних органів), від 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004 (справа про зупинення дії або обмеження пільг, компенсацій і гарантій), від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного

грошового утримання). Проте, незважаючи на зазначені рішення Конституційного Суду України, Верховною Радою України регулярно приймаються закони, якими здійснюється зупинення дії інших законів України щодо надання пільг, компенсацій і гарантій або внесення до них змін, скасування чи обмеження пільг, компенсацій і гарантій, а також встановлюється інше правове регулювання відносин, ніж передбачено законами України. Одним із прикладів таких порушень Конституції України є законодавчі акти, з приводу окремих положень яких є наявність спору щодо їх конституційності.

Абсолютно безспірним і очевидним є те, що у своїх рішеннях щодо пільг і компенсацій Конституційний Суд України закладав основоположний принцип - рівень соціальної забезпеченості, який раніше був встановлений законами для громадян України, не може бути обмеженим.

На нашу думку цей принцип має бути забезпечений шляхом неприйняття законодавчих ініціатив, які направлені на будь-яке звуження, зменшення чи обмеження закріплених у законах прав, свобод, пільг, гарантій та компенсацій. А у разі прийняття таких ініціатив на захист громадян України має стати Конституційний Суд України, оскільки лише йому підвідомчі питання визнання законодавчих актів чи окремих їх положень неконституційними.

Зупинення дії положень законів, якими визначено права і свободи громадян, їх зміст та обсяг, є обмеженням прав і свобод і може мати місце лише у випадках, передбачених Основним Законом України. У статті 64 Конституції України вичерпно визначено такі випадки, а саме передбачено, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод людини із зазначенням строку дії цих обмежень, та визначено ряд прав і свобод, які не можуть бути обмежені за жодних обставин.

Внаслідок зупинення на певний час дії чинних законів України, якими встановлено пільги, компенсації чи інші форми соціальних гарантій, відбувається фактичне зниження життєвого рівня громадян, який не може бути нижчим від встановленого законом прожиткового мінімуму (частина третя статті 46 Конституції України), та порушується гарантоване у статті 48 Конституції України право кожного на достатній життєвий рівень.

Отже, відповідно до частини третьої статті 22, статті 64 Конституції України право громадян на соціальний захист, інші соціально-економічні права можуть бути обмежені, у тому числі зупиненням дії законів (їх окремих положень), лише в умовах воєнного або надзвичайного стану на певний строк.

Таку правову позицію Конституційний Суд України висловив у Рішенні від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій) (пункт 6 мотивувальної частини).

Оскільки до теперішнього часу в Україні не введено воєнного або надзвичайного стану, припинення виплати або обмеження розміру пенсій працюючим пенсіонерам, є порушенням гарантованих Конституцією України

прав громадян. Обмеження права на соціальний захист з підстав усунення загроз економічній безпеці України, у зв'язку з економічною доцільністю чи соціально-економічними обставинами не є конституційно допустимим, оскільки згідно статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Частини перша та друга стаття 8 Конституції України визначають: в Україні визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Складовою верховенства права є принцип правової визначеності, основу якого утворює ідея передбачуваності очікування суб'єктом відносин визначених правових наслідків (правового результату) своєї поведінки, яка відповідає наявним у суспільстві нормативним приписам.

Із цього приводу Конституційний Суд України у своїх рішеннях неодноразово наголошував на тому, що принцип правової визначеності вимагає ясності й однозначності правової норми та забезпечення того, щоб ситуації й правовідносини залишалися передбачуваними. Громадяни мають бути впевненими у своїх законних очікуваннях, що набути ними на підставі чинного законодавства право, його зміст та обсяг буде ними реалізовано, тобто набути право не може бути скасоване, звужене (правові позиції Конституційного Суду України в рішеннях від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, від 22 грудня 2010 року № 23-рп/2010, від 11 жовтня 2011 року № 10-рп/2011).

Стабільність правового регулювання проявляється, зокрема, у неприпустимості внесення довільних змін до наявної системи норм та є віддзеркаленням підтримання довіри громадян до законів та дій держави. Збереження розумної стабільності означає, серед іншого, обов'язок законодавця враховувати при зміні умов набуття права на отримання соціальних благ законні очікування, пов'язані з виконанням умов набуття такого права.

Забезпечення верховенства права має враховуватися законодавцем і при внесенні змін до законів, передусім забезпечувати недопустимість звуження змісту й обсягу існуючих права і свобод.

Проте, у протиріччя зазначеному оспорювані положення законодавчих актів жодним чином не забезпечують передбачуваності правовідносин та визначення їх суб'єктом певної поведінки та її наслідків, чим порушують принцип верховенства права, закріплений у статті 8 Конституції України.

При прийнятті оспорюваних положень законодавчих актів законодавець, очевидно, недотримався приписів статті 8 Конституції України

про забезпечення прийняття законів, які повинні відповідати Основному Закону України. Зазначене твердження ґрунтується на викладеній позиції суб'єктів права на конституційне подання про невідповідність окремих положень законодавчих актів статтям 17, 22, 24, 46, 64 Конституції України, що є додатковим аргументом для визнання таких положень неконституційними.

Таким чином, суб'єкти права на конституційне подання вважають, що оспорювані положення законодавчих актів України мають бути визнані такими, що не відповідають Конституції України у зв'язку з їх невідповідністю частині другій статті 8, частині п'ятій статті 17, частинам другій та третій статті 22, частині першій статті 24, частині першій статті 46, статті 64 Конституції України.

Згідно зі статтею 15 Закону України "Про Конституційний Суд України" підставами для прийняття Конституційним Судом України рішення щодо неконституційності правових актів повністю чи в їх окремих частинах є, зокрема, їх невідповідність Конституції України.

На підставі викладеного, керуючись статтями 147, 150, 152 Конституції України, статтями 13, 39, 40, та 71 Закону України "Про Конституційний Суд України",

ПРОСИМО:

1. Відкрити конституційне провадження за цим поданням.
2. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційним) положення:

1) Частини четвертої статті 85 Закону України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 року № 1788-ХІІ.

2) Частини першої статті 58 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28 лютого 1991 року № 796-ХІІ.

3) Частини першої статті 54 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року № 2262-ХІІ.

4) Частини четвертої статті 37 Закону України "Про державну службу" від 16 грудня 1993 року № 3723-ХІІ.

5) Другого речення частини другої статті 18 Закону України "Про судову експертизу" від 25 лютого 1994 року № 4038-ХІІ.

6) Другого речення частини першої статті 64 Закону України "Про Національний банк України" від 20 травня 1999 року № 679-ХІV.

7) Четвертого речення частини сьомої статті 21 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" від 7 червня 2001 року № 2493-ІІІ.

8) Абзаців сьомого-дев'ятого частини дванадцятої статті 20 Закону України "Про статус народного депутата України" від 17 листопада 1992 року № 2790-ХІІ.

9) Другого речення частини першої статті 29 Закону України "Про дипломатичну службу" від 20 вересня 2001 року № 2728-III.

10) Абзаців другого-четвертого частини першої статті 47 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9 липня 2003 року № 1058-IV.

11) Другого речення частини першої статті 57 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лютого 2014 року № 794-VII.

12) Абзаців першого-третього частини п'ятнадцятої статті 86 Закону України "Про прокуратуру" від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII.

13) Третього речення частини вісімнадцятої статті 37 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 26 листопада 2015 року № 848-VIII.

14) Частини шостої статті 1.1 Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року № 379/95-ВР.

3. Визнати провадження за цим конституційним поданням невідкладним і розглянути його в межах місячного строку, визначеного в частині другій статті 57 Закону України "Про Конституційний Суд України".

4. Залучити до участі в конституційному провадженні уповноважених представників суб'єкта права на конституційне подання за дорученням народних депутатів України:

Королевську Наталію Юрїівну;

Німченка Василя Івановича.

Перелік документів, що додаються:

1. витяг із Конституції України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР;

2. витяг із Закону України "Про Конституційний Суд України" від 16.10.1996 № 422/96-ВР;

3. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 6 грудня 2016 року № 1774-VIII;

4. Витяг із Закону України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 року № 1788-XII;

5. Витяг із Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" від 28 лютого 1991 року № 796-XII;

6. Витяг із Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року № 2262-XII;

7. Витяг із Закону України "Про державну службу" від 16 грудня 1993 року № 3723-XII;

8. Витяг із Закону України "Про судову експертизу" від 25 лютого 1994 року № 4038-XII;

9. Витяг із Закону України "Про Національний банк України" від 20 травня 1999 року № 679-XIV;

10. Витяг із Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" від 7 червня 2001 року № 2493-III;
11. Витяг із Закону України "Про статус народного депутата України" від 17 листопада 1992 року № 2790-XII;
12. Витяг із Закону України "Про дипломатичну службу" від 20 вересня 2001 року № 2728-III;
13. Витяг із Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9 липня 2003 року № 1058-IV;
14. Витяг із Закону України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лютого 2014 року № 794-VII;
15. Витяг із Закону України "Про прокуратуру" від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII;
16. Витяг із Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 26 листопада 2015 року № 848-VIII;
17. Витяг із Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року № 379/95-ВР;
18. Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2002;
19. Рішення Конституційного Суду України від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004
20. Рішення Конституційного Суду України від 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004;
21. Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005;
22. Рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005;
23. Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007;
24. Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 17-рп/2010;
25. Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 23-рп/2010;
26. Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп/2011;
27. Рішення Конституційного Суду України від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016;
28. два примірники конституційного подання та доданих до нього матеріалів.

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності
Конституції України (конституційності) окремих положень
законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері
пенсійного забезпечення

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
1.	БОЙКО Юрій Анатолійович	160	
2.	ВІЛКУЛ Олександр Юрійович	161	
3.	БАКУЛІН Євген Миколайович	308	
4.	БАЛИЦЬКИЙ Євген Віталійович	284	
5.	БАХТЕЄВА Тетяна Дмитрівна	168	
6.	БІЛИЙ Олексій Петрович	164	
7.	ВОРОПАЄВ Юрій Миколайович	172	
8.	ГАЛЬЧЕНКО Андрій Володимирович	247	
9.	ГУСАК Володимир Георгійович	174	
10.	ДОБКІН Михайло Маркович	162	
11.	ДОБКІН Дмитро Маркович	376	
12.	ДОЛЖЕНКОВ Олександр Валерійович	82	

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності
Конституції України (конституційності) окремих положень
законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері
пенсійного забезпечення

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
13.	ДУНАЄВ Сергій Володимирович	309	
14.	ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ Юхим Леонідович	270	
15.	ЮФФЕ Юлій Якович	310	
16.	КІВАЛОВ Сергій Васильович	333	
17.	КІСЕЛЬОВ Андрій Миколайович	176	
18.	КОЗАК Тарас Романович	173	
19.	КОЛЕСНИКОВ Дмитро Валерійович	180	
20.	КОРОЛЕВСЬКА Наталія Юріївна	107	
21.	ЛАРІН Сергій Миколайович	165	
22.	ЛЬОВОЧКІН Сергій Володимирович	141	
23.	ЛЬОВОЧКІНА Юлія Володимирівна	175	
24.	МАРТОВИЦЬКИЙ Артур Володимирович	251	

19.06.2010 11:20:26

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності
Конституції України (конституційності) окремих положень
законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері
пенсійного забезпечення

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
25.	МАТВИЄНКОВ Сергій Анатолійович	263	
26.	МИРНИЙ Іван Миколайович	144	
27.	МИРОШНИЧЕНКО Юрій Романович	179	
28.	МОРОКО Юрій Миколайович	178	
29.	НЕЧАЄВ Олександр Ігорович	185	
30.	НІМЧЕНКО Василь Іванович	184	
31.	НОВИНСЬКИЙ Вадим Владиславович	170	
32.	ОМЕЛЬЯНОВИЧ Денис Сергійович	259	
33.	ПАВЛЕНКО Юрій Олексійович	183	
34.	ПАВЛОВ Костянтин Юрійович	246	
35.	ПАПЄВ Михайло Миколайович	181	
36.	РАБІНОВИЧ Вадим Зіновійович	163	

Матвієнков Сергій Анатолійович

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності
Конституції України (конституційності) окремих положень
законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері
пенсійного забезпечення

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
37.	САЖКО Сергій Миколайович	265	
38.	СКОРИК Микола Леонідович	169	
39.	СОЛОД Юрій Васильович	257	
40.	ШЕНЦЕВ Дмитро Олексійович	374	
41.	ШПЕНОВ Дмитро Юрійович	252	
42.	ШУРМА Ігор Михайлович	186	
43.	ШУФРИЧ Нестор Іванович	166	
44.	Безбах Яков Якович	239	
45.	Баледурів Іван Іванович Іван Іванович	283	
46.	Володимир Володимирович	455	
47.	Масколегкет А.П.	300	
48.	Свободан Д.В.	368	

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності
Конституції України (конституційності) окремих положень
законодавчих актів України, які регулюють відносини у сфері
пенсійного забезпечення

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
49.	Зубин В.В.	393	
50.	Розважуківський Іван Іванович	271	
51	Тілюк Олександр Миколайович	378	
	Всього 51 (п'ятдесят один) підпис		
	народних депутатів України.		
	Дерівник Управління кадрів		В. Шкляр
			20.03.2017